

№ 26 (21039)

2016-рэ илъэс

ГЪУБДЖ **МЭЗАЕМ И 16**

> кыхэтыутыгьэхэр ыкіи нэмыкі къэбархэр тисайт ижьугьотэштых WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ЦІыфхэм псэукіэ амалэу яіэхэр нахьышіу шІыгъэнхэр УФ-м и Президентэу Владимир Путиным къыгъэуцурэ пшъэрылъ шъхьа і эхэм ащыщ. Ащ къыдыхэлъытагъ къызэхэоным ищынагъо зышъхьарыт унэхэм ачіэсхэр гъэкощыгъэнхэмкІэ щыІэ программэр шъолъырхэм зэрифэшъуашэу агъэцэкІэныр.

Программэр зэрагъэцэк Іэщтый

Адыгеир пштэмэ, аужырэ илъэсхэм мы лъэныкъомкІэ зэшІуахыгъэр макІэп, джыри щыкlагъэхэр щыlэхэми, ахэр дэгъэзыжьыгъэнхэм пащэхэр ыуж

Джэджэ ыкІи Тэхъутэмыкъое районхэм арыт фэтэрыбэу

зэхэт уни 5-мэ ачІэс нэбгыри 181-мэ псэукІэ амалэу яІэхэр 2016-рэ илъэсым нахьышІу ашІынхэу республикэм щагъэнафэ. Ащ пае аварийнэ псэупіэ фондым квадратнэ метрэ 2565-рэ хагъэкІыщт. Мыщ къыдыхэлъытагъэу, блэкІыгъэ илъэсым ыкіэхэм адэжь Джэджэ районым щыпсэурэ нэбгырэ 33-мэ псэупІэхэр зэрагъэгъотынхэм фэшІ атефэрэ ахъщэр аратыгь, ащ къыкІэлъыкІоу

зэшІохыгъэхэ хъущт. АР-м псэолъэшІынымкІэ.

гьо 71-мэ ащыпсэурэ нэбгы-

ри 148-мэ яфэю-фашіэхэр

транспортымкІэ, псэупІэ-коммунальнэ ыкІи гьогу хъызмэтхэмкІэ и Министерствэ къызэрэщыхагьэщыгьэмкІэ, программэм къыдыхэлъытэгъэ Іофтхьабзэхэм ягьэцэкІэн зэкІэмкІи сомэ миллион 58,3-м ехъу пэІуагъэхьащт. Ащ щыщэу сомэ миллион 37,1-р псэупІэ-комму-

2011-рэ ильэсым кьыщегьэжьагьэу мы программэр республикэм щагьэцак!э. Нэбгырэ 1540-рэ зыщыпсэурэ унэхэу къызэхэоным ищынагьо зышъхьащытхэр раутыжынхэшь, цінфхэм ящыкіэгьэ фэтэрхэр арагьэгьотынхэу ары пшьэрыльэу кьэуцурэр.

ахэм яунэжъхэр раутынхэу рагъэжьагъ. Къэнэжьыгъэр мы илъэсым Тэхъутэмыкъое районымкІэ квадратнэ метрэ 2042-рэ зэрылъ аварийнэ псэупіэхэр Іухыжьыгъэнхэр ары. Ар зэшІохыгъэ зыхъукІэ, унэнальнэ хъызмэтым щык орэ зэхъокІыныгъэхэм ІэпыІэгъу афэхъугъэнымкІэ фондым къытІупщыщт, миллиони 4.6-р республикэ, миллион 16,6-р чыпіэ бюджетхэм къахахыщт.

Шъугу къэдгъэкІыжьын, 2011-

АР-м псэольэшІынымкІэ, транспортымкІэ, псэупІэкоммунальнэ ыкІи гьогу хъызмэтхэмкіэ и Министерствэ къызэрэщыхагъэщыгъэмкІэ, программэм къндыхэльитэгьэ Іофтхьабзэхэм ягъэцэк ээкІэмкІи сомэ миллион 58,3-м ехъу пэІуагъэхьащт.

рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу мы программэр республикэм шагъэцакІэ. Нэбгырэ 1540-рэ зыщыпсэурэ унэхэу къызэхэоным ищынагьо зышъхьащытхэр раутыжьынхэшъ, цІыфхэм ящыкІэгьэ фэтэрхэр арагьэгьотынхэу ары пшъэрылъэу къэуцурэр. Джырэ уахътэм ехъулІзу нэбгырэ 1131-рэ агъэкощыгъах. Программэр ухыжьыгъэным пае джыри нэбгырэ 409-мэ яфэІо-фашІэхэр гъэцэкІэгьэнхэ фае. Гухэльэу щыІэмкІэ, 2017-рэ илъэсым зэкІэри зэшІохыгъэ хъущт, мы уахътэм ехъулІэу аварийнэ квадратнэ метрэ 3872-рэ щагъэзыещт. Мы лъэныкъом имызакъоу, социальнэ мэхьанэ зиІэ программэ пстэури республикэм щыгъэцэк агъэ зэрэхъурэм ынаІэ тет Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан. Ахэм язэшІохын фэгьэзэгьэ министерствэхэм, ведомствэхэм, къулыкъухэм пшъэрылъ гъэнэфагъэхэр афешых, ахэм юф зэрадашіэрэм, щыкlагъэхэр зэрэдагъэзыжьхэрэм лъэплъэ.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

хэлэжьэщтхэм ялъэІу тхылъхэр Адыгеим щаштэхэу аублагъ

Партиеу «Единэ Россием» ишъолъыр къутамэ исекретарэу Іэщэ Мухьамэд тхьамэтагьор зыщызэрихьэгьэ апэрэ зэхэсыгьоу Урысые партиеу «Единэ Россием» изэхэщэкіо комитет мэзаем и 12-м иіагьэр Къэралыгьо Думэм щыкіощт хэдзынхэмкіэ федеральнэ пэшіорыгьэшь голосованием зызэрэфагъэхьазырырэм фэгъэхьыгъагъ.

Зэхэсыгъом зэрэщырахъухьагъэмкІэ, республикэ зэхэщэкІо комитетыр партиеу «Единэ Россием» и Тхьаматэу Д.А. Медведевым ишъолъыр общественнэ приемнэ зычІэт унэм: къ. Мыекъуапэ, ур. Краснооктябрьскэм, 4-м (тел.: (8772) 52-76-02) щызэхащэшт.

ПэшІорыгъэшъ голосованием хэлажьэхэрэм ядо-

кументхэр мэзаем и 15-м къыщегъэжьагъэу мэлылъфэгъум и 10-м нэс мыщ ща ахыщтых.

ПэшІорыгъэшъ голосованием хэлажьэхэрэм ядокументхэр заштэрэ уахътэр:

Іофшіэгъу мафэхэм блыпэм къыщегъэжьагъэу бэрэскэшхом нэс: сыхьатыр 9.00-м щыублагъэу 17.00-м нэс.

ПэшІорыгъэшъ голосованием хэлэжьэнхэмкІэ документэу арахьылІэн фаехэр зыфэдэм ыкІи нэмыкІ къэбархэм пэшІорыгъэшъ голосованиемкІэ Интернет-сайтэу http://pg.er.ru/doc/memo/ зыфиlорэмкlэ защагъэгъозэн алъэкІыщт.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие щылажьэхэрэм гухэк ышхо ащыхъугъ илъэситф фэдизрэ Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие иавтогараж ипащэу щытыгъэ Болэт Нурбый Щэбан ыкъор зэрэщымыІэжьыр ыкІи зидунай зыхъожьыгъэм иунагъорэ и ахьылхэмрэ афэтхьаусыхэх.

2 Мэзаем и 16, 2016-рэ илъэс «Адыгэ макь»

Мэзаем и 15-м тихэгъэгу идзэхэр Афганистан къызыращыжьыгъэхэр илъэс 27-рэ хъугъэ. Мы мафэм ехъуліэу Мыекъуапэ дэт саугъэт зэхэтэу «Дзэкіоліхэм япсынэкіэчъ» зыфиюрэм шъыгъо-гукъэкіыжь зэхахьэ щыкіуагъ. Адыгеим икІыгъэу Афганистан щыкІогъэ заом пстэумкіи нэбгырэ 880-рэ хэлэжьагъ, ахэм ащыщэу нэбгырэ 22-мэ къагъэзэжьыгъэп.

ЯшІэжь агъэлъапІэ

Іофтхьабзэм хэлэжьагъэх АР-м и Ліышъхьэрэ министрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие ипащэу Владислав Федоровыр. АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, АР-м лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет ипащэу Шъхьэлэхъо Аскэр, муниципальнэ гъэпсыкІэ зиІэ «Къалэу Мыекъуапэ» иадминистрацие ипащэу Александр Наролиныр, АР-м иветеранхэм я Совет ипащэу Къоджэ Аслъан, АР-м и Къэралыгъо Совет Хасэм идепутатэу Мырзэ Джанбэч, афган заом щыІагъэхэр, ахэм я ахьылхэр, нэмыкІхэри.

Хабзэ зэрэхъугъэу, пстэумэ апэ Адыгеим икІыгъэу афган заом щыфэхыгъэхэм зырызэу аціэхэр къыраіуагъэх. Нэужым зэхахьэм хэлажьэхэрэм АР-м и Ліышъхьэ ыціэкіэ Владислав Федоровым закъыфигъэзагъ. Адыгеим икіыгъэу

афган заом хэлэжьэгьэ дзэкіоліхэм ліыхъужъныгьэу зэрахьагьэм, непи ахэм анахьыбэр республикэм иобщественнэ щыіакіэ чанэу зэрэхэлажьэрэм афэші «тхьашъуегьэпсэу» къариіуагь, псауныгьэ пытэ яізу джыри илъэсыбэрэ къакіэхъухьэхэрэм ашъхьагъ итынхэу къафэльэіуагь.

АР-м и Къэралыгъо Совет Хасэм идепутатхэм аціэкіэ зэхахьэм къыщыгущыІагъ ащ и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр. Афганистан къулыкъу щызыхьыгьэхэм ліыхъужъныгьэу зэрахьагъэр тщыгъупшэ зэрэмыхъущтыр, непэрэ ныбжьыкіэхэмкіэ ахэр щысэтехыпіэу зэрэщытхэр, къэралыгъор, республикэр арыгушхоныр къызэралэжьырэр ащ ипсалъэ къыщыхигъэщыгъ. Республикэм мамырныгъэ шъхьарытынэу, сыд фэдэрэ зауи, хэтрэ цІыфи пэчыжьэ хъунэу пстэуми ар къафэлъэlyaгъ.

— Хэгъэгу чыжьэм щыlэхэу къэралыгъом пшъэрылъэу къафигъэуцугъэр зэрифэшъуашэу тицlыфхэм агъэцэкlагъ. Лlы-

хъужъныгъэу ахэм зэрахьагъэр зыщыдгъэгъупшэ хъущтэп, къыт-кlэхъухьэрэ ныбжьыкlэхэм ар ядгъэшlэн фае. Илъэсхэр макlох, ау зигупсэ заом хэкlодагъэхэм агу ихъыкlырэр нахь макlэ хъурэп. Ахэм яшlэжь тэгъэлъапlэ, тщыгъупшэхэрэп. Псаоу къэзыгъэзэжьыгъэхэм псауныгъэ пытэ яlэу, ягупсэ-

хэм адатхъэхэу илъэсыбэ къагъэшІэнэу сафэлъаІо, — къы-Іуагъ муниципальнэ гъэпсыкІэ зиІэ «Къалэу Мыекъуапэ» иадминистрацие ипащэу Александр Наролиным.

Афган заом хэтыгъэу, ащ къулыкъу илъэситІум къыкІоцІ щызыхьыгъэ Мырзэ Джанбэч къызэриІуагъэмкІэ, ащ къикІы-

жьи ихэгьэгу къызигьэзэжьы-гьэр мыгьэ ильэс 30 хъугьэ.

— Уахътэу блэкІыгьэр мымакІэми, непэ фэдэу зэкІэри сыгу къэкІыжьы, — къытфеІуатэ Мырээ Джанбэч. — ЧІыпІэ къинэу тызэрыфагьэр макІэп, ау тикъэралыгьо пшъэрылъэу къытфигъэуцугъэр зэрифэшъуашэу зэрэдгъэцэкІэщтым тишъыпкъэу тыпылъыгъ. ГухэкІ нахь мышІэми, тигъусагьэхэу къыддэзымыгъэзэжыгъэхэри къыхэкІыгъэх. Арышъ, мы мафэр апэрэу зыфэдгъэхьырэр ахэр ары.

Мырзэ Джанбэч къызэриlуагъэмкlэ, непэ общественнэ организациеу республикэм итхэм пшъэрылъэу яlэр къыткlэхъухьэрэ ныбжыкlэхэр заом фэхьазырынхэу, ау а тхьамыкlагьор къанамыгъэсыныр ары. Тихэгъэгу шlу алъэгъоу, лlыгъэ ахэлъэу ахэр къэтэджынхэм фэпlугъэнхэр lофыгъо шъхьа-lэхэм ащыщ.

Іофтхьабзэм икізух Афганистан щыфэхыгъэ дзэкіоліхэм зы такъикърэ зэхахьэм къекіоліагъэхэр афэшъыгъуагъэх. Нэужым саугъэтым къэгъагъэхэр кізралъхьагъэх.

Сурэтхэр Іэшъынэ Аслъан тырихыгъэх.

ИлІыблэнагъэ къыгъэлъэгъуагъ

Афганистан зэо жъалымэу щыкlуагъэр гукъэкlыжь гомыlоу цlыфхэм къахэнэжьыгъ. Илъэси 9-рэ кlогъэ заом советскэ дзэкlолі мин 600 фэдиз хэлэжьагъ. Ащ щыщэу нэбгырэ мин 14-м ехъумэ къагъэзэжьыгъэп. Ліыхъужъныгъэрэ блэнагъэрэ къызхагъафэзэ, Адыгеим иныбжьыкlэхэм ащыщхэри а заом хэлэжьагъэх.

Джармэкъо Нурбый (икъоджэгъухэм АдамэкІэ ашІэщтыгъ) Афганистан щыкІогъэ зэо жъалымым хэлэжьагъэхэм ащыщыгъ. Ліыбланэу, щтэр зыфэдэр ымышІэу ащ зыкъигъэлъэгъуагъ. Пшъэрылъэу фагъэуцугъэр чанэу ыгъэцэкІагъ ыкІи икъоджэ гупсэ къыгъэзэжьыгъ. Адам псаоу къытхэмытыжь нахь мышІэми,

зышіэщтыгьэхэм шіукіэ агу къи-

Адамэ къуаджэу Джэджэхьаблэ къыщыхъугъ. Иныбджэгъоу, иціыкіугъом къыщегъэжьагъэу зы партым дыдэсыгъэ Хьэшхъуанэкъо Аскэр игъусэу еджапіэр къызаухы уж, 1981-рэ илъэсым, дзэм къулыкъу ща-

хьынэу кІуагъэх. Къалэу Орджоникидзе (джырэ уахътэ ВладикавказкІэ заджэхэрэм) зэныбджэгъуитІур ащагъ. Адам дзэм къулыкъу зыщихьырэ уахътэм ащ щы агъэхэр Афганистан ащэнхэу зэрэщытыр къараlуагъ. Klэлэ ныбжьыкІэхэр еджапІэр къызаух ужым ДОСААФ-м щеджагьэх. Автомобилыр, бронетранспортерыр, нэмыкІхэр зэрэзэхэтхэр ыкІи зэрэзепфэщтхэр дэгьоу ашІэщтыгь. Хьэшхъуанэкъо Аскэр къызэрэтфиІотэжьыгъэмкІэ,

Адамрэ ежьыррэ комендантым имашинэ ашІыжьыщтыгъ. Афганистан ашэнхэ шынагъо зэрэщыІэр ащ зэныбджэгъуитІум къариІуагъ ыкІи къулыкъур зыщахьырэ чІыпІэм къэнэжьынхэу фаехэмэ, ІэпыІэгъу къафэхъунэу къыгъэгугъагъэх. Джэуапыр къатыжьыным ыпэкІэ егупшысэнхэу чэщ-зымафэ къаритыгъ. Адамэ ышІэщтым зы такъикъи егупшысагъэп. ІэпыІэгъу зищыкІэгъэ цІыфхэм ишІуагъэ аригъэкІынэу, Афганистан щыхъурэр ежь ынитјукјэ ылъэгъунэу зэрэфаер къыІуагъ ыкІи ащ кІонэу теубытэгьэ пытэ ышІыгъ. Заор зэрэкъиныщтыр ащ къыгурыІощтыгъ, ау зэкІэкІуагъэп.

Апэрэ мафэу заом зыщыкІуагъэхэм къыщегъэжьагъэу щынэр зыфэдэр ымышІзу Адамэ пыим пэуцужьыщтыгъ. Ар ыпсэ емыблэжьэу пшъэрылъэу къыфагъэуцугъэр ыгъэцакІэщтыгъ, Іэпы-Іэгъу зищыкІэгъэ цІыфхэм сыдигъуи аде-Іэщтыгъ. Игъусэхэр къауІэхэу, къаукІыхэу, ахэр аlыгьэу къахьыжьхэуи хъущтыгъэ. Сыд фэдиз къин пэкІэкІыгъэми, заом Адамэ зэрихъокІыгъэп, цІыфыгъэу, ныбджэгъуны-

гъэу хэлъыр чІинагъэхэп.

Иныбджэгъоу, заом ижъалымыгъэ дэзылъэгъугъэу Хьэшхъуанэкъо Аскэр игукъэкlыжьхэм къаушыхьаты Адамэ лlыбланэу зэрэщытыгъэр.

— Электричествэр зэрыкІорэ проводыр дгъэтэрэзыжьынэу пшъэрылъ тибригадэ къыфагъэуцугъагъ, — къытфеlуатэ Аскэр. — Ар «душманхэм» къагъэуагъэу цІыфхэм электричествэ яІагьэп. Ежьхэм ядзэкіоліхэм акіыбкіэ тыщыіэу, ІэпыІэгъу ящыкІагъэ зыхъукІэ ядгъэгъотынэу унашъо тиlагъ. Ащ тыкІо зэхъум пыим зыпари къытиІуагъэп, ау электричествэр тшІыжьыгьэу къызытэгьэзэжьым, къытаохэу рагъэжьагь. Бензиныр зыщэщтыгъэ автомобилыр ахэм къагъэуагъ. Ащ мэшІо лыгъэу къыпыкІырэр шІуцІабзэу, узэрыкІорэ гъогур

уимыгъэлъэгъужьэу уашъом

дэкІуаещтыгьэ. Ерагьэу тебгьукІуагъ, ау машинэу сызэрысым зы двигателым Іоф ымышІэжьы хъугъэ. Ащ ыпкъ къикіыкіэ, жъэжъэ дэдэу сыкіощтыгъэ. Адамэ сапэ итыгъ нахь мышІэми, ауж сыкъызэринэрэр псынкІэу къылъэгъугъ. Ежь рулым кІэрысыгъэти, командирыр ащ ІуигъэтІысхьи, машинитіури кіом зэрэхэтхэу сэсием ар къытепкаагъ ыки двигателыр къышІыжьыгъ. Нэужым джащ тетэу, пыим ищэхэми ащымыщынэу, ежь зэрысыгьэ автомобилым итІысхьажьыгь.

Афганистан илъэсым ехъурэ къызэтыхэ нэуж Туркмением ит къалэу Кизыл-Арват зэныбджэгъуитТур ащэжьыгъ пталъэм ащ къулыкъур щахъыжьыгъ.

Адам непэ къытхэмытыжь нахь мышІэми, цІыфыгъэу, шъыпкъагъэу хэлъыгъэр иныбджэгъухэм ащыгъупшэрэп, агу илъ зэпыт.

Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр ГЪОНЭЖЬЫКЪО Сэтэнай. «Адыгэ макь» Мэзаем и 16, 2016-рэ илъэс

• ІОФШІЭНЫМКІЭ КЪЭРАЛЫГЪО ИНСПЕКЦИЕМ КЪЫРАТХЫКІЫ

Яфитыныгъэхэр къыухъумэзэ...

АР-м ІофшІэнымкІэ и Къэралыгъо инспекцие ипащэхэм пресс-конференцие бэрэскэшхо мафэм къатыгъ. Ар инспекцием 2015-рэ илъэсым Іофэу ышІагьэм икІэуххэм афэгьэхьыгьагь. Іофтхьабзэм хэлэжьагьэх Къэралыгьо инспекцием ипащэ иапэрэ гуадзэу Сергей Климченкэмрэ ятІонэрэ гуадзэу Сергей Абрамцовымрэ.

Пресс-конференцием апэрэ Іофыгьоу зыщытегущыІагьэхэр ІофшІэныр щынэгъончъэным ылъэныкъокІэ инспекцием зэшІуихыгъэр ары. Ащ фэгъэхьыгъэу къэгущы агъ Сергей Климченкэр. Ащ къызэриІуагъэмкІэ, Къэралыгъо инспекцием илъэсым къыкіоці план гъэнэфагъэм тетэу ІофшІэпІэ зэфэшъхьафхэр ыуплъэкlугъэх, Іофшіэнымкіэ хэбзэгъэуцугъэр зэрагъэцакІэрэм лъыплъагъ. ЗэкІэмкІи Къэралыгъо инспекцием илъэсым къыкоци уплъэкІун 374-рэ зэхищагь. Ащ щыщэу 128-р ІофшІэныр щынэгъончъэным фэгъэхьыгъагъ. УплъэкІунэу 2015-рэ илъэсым зэхащагъэм щыщэу 85-р план гъэнэфагъэм тетэу рекlокlыгъ, адрэхэр цІыфхэм ятхьаусыхэ тхылъхэм, нэмык Іофыгъоу инспекцием зыкъызэрэфагъэзагъэхэм япхыгъагъэх. ЦІыфхэм япсауныгъэ ыкІи ящыІэныгьэ зэрар къязыхырэ хъугьэшІагьэу предприятием щыхъун ылъэкІыщтхэм алъыплъагъэх.

Уплъэкlунхэр окlофэхэ къэралыгьо инспекторхэм ІофшІэным фэгъэхьыгъэ хэбзэгъэуцугъэр гъогогъу 1325-рэ ІофшІапІэхэм ащаукъуагьэу къыхагъэщыгъ. Ащ щыщэу 559-м ІофшІэныр щынэгъончъэу щытыным фэгъэхьыгъэ хэбзэгъэуцугьэр укъуагьэ хъугьэ. Уплъэкіунхэм ауж ціыфхэм Іофшіэн языгъэгъотырэ пащэхэм щыкІагъэхэр дагъэзыжьынхэм епхыгьэ тхыль 341-рэ афагьэхьыгъ. Іофшіэнымкіэ хэбзэгъэуцугъэмрэ ІофшІэныр щынэгьончъэнэу зэхэщэгьэным фэгъэхьыгъэ хэбзэихъухьагъэмрэ зыукъуагъэхэу пэщэ 556мэ административнэ пшъэдэкІыжь арагъэхьыгь, ахъщэу сомэ миллиони 4-рэ мин 974рэ тазыр атыралъхьагъ.

- ІофшІэным фэгъэхьыгъэ

хэбзэгъэуцугъэр зэраукъорэм льапсэу фэхъухэрэм ягугъу къэсшіымэ сшіоигъу, — къы-Іуагъ Сергей Климченкэм. — АпэрэмкІэ, къыхэгъэщыгъэн фаер Іофшіапізм япащэхэм япшъэрылъхэр зэрамыгъэцакІэрэр, ІофшІэным фэгъэхьыгъэ хэбзэгъэуцугъэр зэрамышІэрэр ары. ЯтІонэрэмкІэ, ІофшІэныр зэхэщэгъэным икъу фэдизэу пащэхэр фэкъулайхэп. -е-шпк мехешя, пащэхэм япшъэ рылъхэр дэгъоу агъэцэкІэным пае финансхэм алъэныкъокІэ икъу фэдизэу амал зэрямы эр ары. Анахьэу къыхэзгъэщымэ сшІоигъу: пащэхэм ІофшІэным фэгъэхьыгъэ хэбзэгъэуцугъэр зэрэзэрамыгъашІэрэм иягъэ къэкІо.

Къэралыгъо инспекцием зэригъэунэфыгъэмкІэ, 2015-рэ илъэсым Іофшіапіэхэм гьогогъу 98-рэ шъобж цІыфхэм ащытещагьэ хъугьэ. Аш щыщэу уцугъуиплІым — хьылъэхэу а нэбгыритіумэ Іофшіапіэм яхьадэгъу щагъотыгъ.

Іофшіапізу зыщылажьэхэрэм елъытыгъэу къэпІон зыхъукІэ хъугъэ-шІэгъитфыр унэе лэжьапІэм, зы тхьамыкІагьор къэралыгьо Іофшіапіэм ащыхъугь.

УплъэкІунхэм къызэрагъэлъэгъуагъэмкіэ, нэбгырищыр чіыпІэ лъагэм къефэхи, шъобж хахыгь, нэбгыритіур гьогу хъу-

гъэ-шІагъэм, зы нэбгырэ ста-

нокым е машинэхэм япкъыгъо зэфэшъхьафхэм япхыгъэу щыт. Хъугъэ-шІэгъэ тхьамыкІагъо-

хэм лъапсэу яІэмэ ащыщ, апэрэмкіэ, Іофшіапіэм ипащэхэр ащ щылажьэхэрэм икъу фэдизэу зэралъымыплъэхэрэр. ЯтІонэрэмкіэ, гьогу хъугъэ-шіагъэхэм япхыгъэ тхьамык агъохэр ыкІи нэмыкІхэр.

ЦІыфхэр зыщыхэкІодэгъэхэ хъугъэ-шlагъэхэр къыщыхагъэщыгьэх «ДРСУ-8-м» икъутамэу Тэхъутэмыкъое районым щы-Іэм, Кощхьэблэ районым щыІэ «Южгазэнерджи» зыфиІорэм.

Ащ фэдэу шъобж хьылъэхэр ащытещагъэ хъугъэх ІофшІапІэхэу «Мыекъопэ теплосетьхэм», ПсэолъэшІ концернэу «Росс» зыфиlорэм, акционер обществэу «Картонтарэм» ыкІи Урысыем и МЧС иотрядэу лъыхъон-къэгъэнэжьын Іофшіэнхэр зэхэзыщэхэрэм.

ТхьамыкІэтьо хъугьэ-шІатьэхэр зэхэфыгъэнхэм къэралыгьо инспекторхэр хэлэжьагьэх ыкІи ахэм къагъэхьазырыгъэ материалхэм яльытыгьэу прокуратурэм зыфагъэзагъ. Тхылъэу агъэхьазырыгъэм прокурорым щельэјугьэх Іофшіапіэхэм япащэхэм алъэныкъокІэ уголовнэ Іоф къызэІуахынэу.

ЯтІонэрэ Іофыгьоу прессконференцием зыщытегущы-Іагъэхэр ціыфхэм лэжьапкіэ ятыгъэным гумэкІыгьоу къыпыкІыхэрэр ары. Ащ ехьыліагьэу къэгущы агъ Къэралыгъо инспекцием ипащэ иятІонэрэ гуадзэу Сергей Абрамцовыр.

Ащ къызэриІуагъэмкІэ, икІыгъэ илъэсым Адыгэ Республикэм июфшапіэхэм (предприятиехэм ыкІи организациехэм) уплъэкІуни 146-рэ ащызэхащагъ. Организации 10-мэ лэжьапкіэр ащ Іоф щызышіэхэрэм арамытэу къыхагъэщыгъ. ЧІыфэу предприятиехэм ыкІи организациехэм ательыр миллион 22,5-рэ икъущтыгъ. Инспекцием июфышіэхэм яшіуагъэкіэ, ІофышІэ нэбгырэ 863-мэ ялэжьапкІэ аратыжьыгъ, сомэ миллион 32,02-рэ ар мэхъу.

Илъэсэу икІыгъэм юридическэ лицэхэу е предпринимательхэу лэжьапкІэр игъом цІыфхэм язымытыгъэхэм административнэ пшъэдэк ыжь арагъэхьыгъ ыкІи сомэ миллионрэ мин 556-рэ тазырэу атыралъхьагъ.

Пресс-конференциер окloфэ журналистхэм яупчІэхэм джэуапхэр зэхэщак охэм къаратыжьыгъэх.

Пащэхэм зауплъэкІужьынэу амал яІэщт

📕 ЦІыфхэм ІофшІэн языгъэгъотырэ пащэхэм ІофшІэным епхыгьэ хэбзэгьэуцугьэр зэрагьэцакІэрэр ежь-ежьырэу ауплъэкІунэу амал яІэ хъугъэ. Сервисэу «Электронный инспектор» зыфиІорэр агъэфедэзэ, аудит уплъэк Іунхэр Іофш Іап Іэм щызэхащэнхэ лжы альэкІышт.

Іофшіапіэм ипашэ а фэіофашіэм зыфигьазэмэ, ІофшіэнымкІэ инспекторым ычІыпІэкІэ ежь-ежьырэу уплъэкІунхэр ышІыщтых. ЗэкІэмкІи сервисым лъэныкъо 70-рэ къызэлъеубыты. Ахэм ащыщых «Іофшіэным епхыгьэ зэзэгьыныгьэр», «ІофшІэн уахътэр», «ІофшІэным зэрэlубгъэкlыщтыр», «Лэжьапкlэр», «Іофшіэныр щынэгъончъэныр», «ІофшІэгъу ужым Іоф зэрябгъэшІэщтыр», «Бзылъфыгъэхэу илъэси 3-м нэс зыныбжь сабый зиІэхэр ыкІи

бзылъфыгъэ лъэрымыхьхэр» зыфиюхэрэр, нэмыкіхэри.

Пащэм ІофшІэнымкІэ хэбзэгъэуцугъэр зыщиукъорэ чІыпІэр ащ лъыпытэу «электроннэ инспекторым» къегьэльагьо. ИщыкІагъэмэ, хэукъоныгъэр зэрэбгъэтэрэзыжьыщтыр ащ къыyelo. «Инспекторым» къыпфе-Іуатэ хэукъоныгъэр къызыхэкІыгьэ чІыпІэр, ар зэрэдэбгьэзыжьыщтыр, ащ пае бгъэфедэн фэе хэбзэгъэуцугъэ шапхъэхэр, гъэтэрэзыжынхэм апае ищыкІэгъэ документхэм ацІэ къырею.

«Электроннэ инспекторым» ишІуагъэкІэ, ІофшІапІэхэм япащэхэм Рострудым пшъэрылъэу къафигъэуцурэр нахь тэрэзэу зэшІуахын алъэкІыщт. Мы фэlо-фашІэм ежь пащэм зызэриуплъэкІужьырэм нэмыкІэу, ар зыуплъэкІурэ органхэм адэлэжьэнымкІи ишІуагьэ къэкІощт.

Іофшіэнымкіэ федеральнэ къулыкъум ІофшІэн языгъэгъотыхэрэм къяджэ «Электроннэ инспекторыр» агъэфедэнэу. Ащ ишІуагъэкІэ, ІофшІэкІо коллективыр зэмызэгъыныгъэ къыхэмыхьэу лэжьэн ылъэкlыщт. Мы фэlо-фашІэр ибгьотэщт сервисэу «Онлайнинспекция.рф» зыфиюрэм.

Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр СИХЪУ Гощнагьу.

ЗЕКІОНЫР

ЗэІухыгъэ акционер обществэу «Темыр Кавказым изыгъэпсэфыпІэхэр» («Курорты Северного Кавказа»), кІэкІэу «КСК»-р, зызэхащагъэр илъэс нахь мыхъугъэу В. Путиныр къыкІэтхэжьи, Кавказым ит шъолъырхэр зэкІэ зыхэлэжьэщт зыгъэпсэфыпІэ инхэр агъэпсынхэу рахъухьэгъагъ. Проектыр зыгъэцэкІэнэу щытхэр КСК-р ары.

«Лэгъо-Накъэ икъэлапчъэхэр» агъэпсых

Федеральнэ программэм дар краир, Къэбэртэе-Бэлъкъар Адыгэ Республикэри хэфэгъагъ, къушъхьэ туристическэ-рекре- публикэхэр, Ставрополь краационнэ зыгъэпсэфыпІэ зэхэтэу «Лэгъо-Накъэ» ипроекти агъэхьазырыгъагъ. КСК-м итхьамаанаІэ зэтетэу, зэдеІэжьхэзэ зыгъэпсэфыпІэр ашІынэу зэзэгъыныгьэ зэдашІыгьагь. Іофхэр зэрэфаехэу ыкІи зэрэгугъагъэхэу зэпыфэнхэу апэрэ лъэхъаным хъугъэп, зэмыжэгъэхэ пэрыохъоу къыкъокІыгьэхэм апкъ къикіыкіэ Іофхэм ягъэцэкіэн лъагъэкІотэгъагъ.

Сыда ар къызхэкІыгъэр?

АпэрэмкІэ, кІымэфэ Олимпиадэр Шъачэ щызэхащэнэу Урысыем фитыныгъэ къызыратым, ащ къекІолІэщт спортсменхэр зыщызэнэкъокъущтхэ чІыпІэхэр, хьакІэщхэр, шхапІэхэр кІэу, псэупІэ шъхьафхэм анэсыжьэу агъэпсын фэягъэ, аш мылъкушхо хагъэхьагъ.

ЯтІонэрэмкіэ, зыгъэпсэфыпіэ -едет деплыч тшышышы дыны зэу гъэнэфэгъагъэп, ащ пае Іофшіэнхэр, амал щыіагъэми

Къушъхьэ-лыжэ къечъэхыпІэхэр агъэпсынхэмкІэ федеральнэ гупчэр ІэпыІэгъу зыфэхъунэу щытыгъэхэм Адыгеир, Красно-

ыкІи Къэрэщэе-Щэрджэс ресир ахэтыгъэх.

Іофшіэнхэр зэрэрагъажьэу, уедефев дехфоль механальный уедефев уедефев деханальный информации и придамения и присти и придамения и прида тэрэ Адыгеим и Ліышъхьэрэ зэрэкіэмыкіыщтхэр къэлъэгъогъагъ. Зыхэм гъэпсэфыпІэм щыщ чІыпІэхэр ежь ямылъкукІэ агъэпсыгъэхагъ, нэмыкІхэр инфраструктурэм изэтегьэпсыхьан фежьэгъэхагъэх. Ащ фэдэхэм яІофхэр нахь лъыкІотагъэх.

> Адыгеим апэрэ пэрыохъоу къыфэхъугъэр къушъхьэ зыгъэпсэфыпІэм игъунапкъэхэм якъыхэхын. Ар Іофыгъуабэмэ япхыгьагь, шьольыр пащэхэм язакъоу зэшІуахышъунэу щытыгъэп. Арэущтэу щытми, 2012рэ илъэсым тичІыопс зэщымыкъонымкІэ ІэпыІэгъу къафэхъунэу тыкъэзыуцухьэрэ дунаир къэухъумэгъэнымкІэ Дунэе организациеу NABV зыфиlорэм езэгъыгъагъэх.

Къэбарыр зэхэзыхыгъэ къэралыгьохэм ащыщхэу Италием, Кореем, Китаим, бизнесмен--е-ги меІпифеоле-г ещихвк мех псын къыхалъхьанэу къагъэгугъэгъагъэх.

ЮНЕСКО-м ылъэныкъокіэ

щагъэпсыгъэ ЮНЕСКО-м къыдыримыгъаштэу пшІын уфитэп. А лъэныкъомкІэ Іофыгьохэр къзуцух.

ЗыгъэпсэфыпІэм Кавказскэ биосфернэ заповедникымрэ Дунэе чіыопс кіэнхэм ащыщэу «КъохьэпІэ Кавказыр» зыфиІорэ объектымрэ яшъолъырхэм ащыщхэр хэхьанхэу мэхъу. Хэбзэгьэуцугьэу тикъэралыгьо щызекІохэрэмкІэ, ащ фэдэ чІыпіэхэм зыгъэпсэфыпіэхэр ащыпшІыхэ хъущтэп. Темыр Кавказым и Экологическэ Вахтэ иІо--енк достифо им мехешиф плъэгъу рагъэкІырэп.

Арэущтэу щытми, хэкІыпІэхэм алъэхъух. Республикэм ипащэхэр ЮНЕСКО-м фэтхагъэх. Джэуапэу къэкІожьыщтым ежэх.

Зэгъунэгъухэр зэгурэІох

Аужырэ лъэхъаным къушъхьэм хашІыхьащт зыгъэпсэфыпІэм игъэпсынкІэ Краснодар краимрэ Адыгеимрэ япащэхэм яеплъыкІэхэр зэтефэх.

Тигъунэгъу краим игубернаторыгъэу А. Ткачевым игуапэу хигъэунэфыкІыщтыгъ кІымэфэ Олимпиадэр Шъачэ зыщызэхащэгъагъэм ыуж къыблэ шъольырым къакІохэзэ зызгъэпсэфыхэрэм япчъагъэ хэпшІыкІэу къызэрэхэхъуагъэр, ахэм яахъщэ ІэкІыб хэгъэгухэм арымыхьэу къызэрэтфэнэжьыщтыр къыхигъэщыщтыгъ.

Къушъхьэ къечъэхыпІэхэр зэтегъэпсыхьагъэхэмэ, Адыгеими ишІуагъэ къызэрекІыщтыр гъэнэфагъэ. ИлъэситІум зыгъэпсэфоі есписхестеф ниіши меіпиф шІэнхэм ащыщхэр зэшІуахых. ЮНЕСКО-м агъэхьыгъэ тхылъыр илъэсрэ ныкъорэкІэ зэхафынышъ, къызфэкІогьэхэ унашъор къаlукlэжьыным ежэх. Илъэсыр текІыгъах. ЮНЕСКО-м тхылъыр чІыопсыр къэухъумэгьэнымкІэ Дунэе организацием ыгъэхьыгъ. Экспертизэр ащ зиухыкІэ, ЮНЕСКО-м джэуапыр къыІукІэжьыщт. Ау ащ ежэу щысхэп, алъэкіыщтыр ашіэ.

Федеральнэ гупчэр иІэпыІэгъу

«Лэгъо-Накъэ икъэлапчъэхэр» зыфиІорэ туристическэ проектэу Адыгеим щагъэхьазырыгъэр анахь дэгъухэм ахальыти, федеральнэ программэу «Развитие внутреннего и въездного туризма в РФ» зыфиІорэм ащ игъэцэкІэнкІэ зэхащэгъэ Координационнэ советым ыштэгъагъ.

Программэм 2018-рэ илъэсым нэс къыделъытэ, ар къэсыфэ зыгъэпсэфыпІэм игъэпсын сомэ миллиарди 7 фэ-

диз пэІуагъэхьащт. ИкІыгъэ илъэсым къыщегъэжьагъэу Лэгьо-Накъэ иинфраструктурэ агъэпсы. 2017-рэ илъэсым ыкІэ нэс псымрэ газымрэ зыгъэпсэфыпіэм хэхьэрэ чіыпіэ пстэумэ анагъэсынэу щыт, икІыгъэ илъэсым ІофшІэнхэм сомэ миллион 437,5-рэ апэlуагъэхьэгъах. Туризмэм зегъэушъомбгъугъэным пае шъолъыр зэфэшъхьафхэм афатІупщыгъэгъэ ахъщэр зыхалъхьагъэр зауплъэкlум, Адыгеим ар зэригъэфедагъэм уигъэрэзэнэу зэрэщытыр Урысые Федерацием и Правительствэ и Тхьаматэ игуадзэу Ольга Голодец къыхигъэщыгъагъ. мехеімы едарыный профеней выпуска профеней выпуска в применей выста в применей выпуска в применей в при 2016-рэ илъэсми федеральнэ гупчэр ІэпыІэгъу къызэрафэхъущтыр къыІогьагь. Ары зэрэхъугъэри, Адыгеим ятІонэрэу мылъкушІу къыфатІупщыгъ.

Джы федеральнэ ыкІи шъолъыр бюджетхэм къахахыгъэу 2016-рэ илъэсым сомэ миллион 341,5-рэ газ ыкІи псырыкІуапІэхэм якъудыин хагъэхьащт.

ЗэдеІэжьыщтых

Адыгееми Краснодар краими ячІыгухэр къызэдэзыубытыщт «Лэгъо-Накъэ» иинфраструктурэ зэрэгъэпсыгъэн фаем бгъуит Іури зэригъэгумэк Іырэм ишыхьат бэмышІэу тиреспубликэ и Премьер-министрэу КъумпІыл Муратрэ Краснодар краим ивице-губернаторэу С. Усенкэмрэ зэрэзэІукІагъэхэр.

Ащ ыпэкІэ турпроектэу «Лэгъо-Накъэ икъэлапчъэхэр» зыфиlорэм илъыгъэкlотэн Адыгеим и Лышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъанрэ Краснодар краим игубернаторыкІ у Вениамин Кондратьевымрэ тегущы агьэхэу щыт.

Аужырэ зэlукlэгъум Адыгэ Республикэм туризмэмрэ зыгъэпсэфыпіэхэмрэкіэ и Комитет ипащэу Къэлэшъэо Инверрэ краим курортхэмкІэ ыкІи туризмэмкІэ иминистрэу Евгений Куделярэ хэлэжьагьэх. Апэрэ Іофшіэнэу зэдагъэцэкіэн фаехэр агъэнэфагъэх. ЗэкІэми къагурэю Лэгьо-Накъэ щагъэпсыщт къушъхьэ зыгъэпсэфыпІэм экономикэм хэхъоныгъэхэр ышІынхэмкІэ мэхьанэшхо

Зыгъэпсэфыпіэм игъэпсынкіэ Адыгеим къытефэрэ Іофыгьохэр чанэу ыгъэцэкІэнхэм фэхьазыр, тигъунэгъухэри ар нахь псынкІзу зэрагьэпсыщтым пыльых. Арышъ, федеральнэ гупчэр зэрэригъэжьагъэм фэдэу ахъщэкІэ къыдеІэмэ, сыдигъуи фэмыдэу туризмэм изегъэушъомбгъун хэхъоныгъэхэр Адыгеим

щишІыщтых. ШЪАУКЪО Аслъангуащ.

О ПОЭТИЧЕСКЭ ХЬАКІЭЩ

ЦІыфыгумэ ахэкІыхьэгьэ усэкІо-классик Пушкиныр, ащ ипоэзие ижъынчыгъэ-къэбзагъэ ини цІыкІуи зэфэдэу зэхашІэ. Пушкиным иусэхэр, поэмэхэр, пшысэхэр, повестьхэр зэфэдэкІэ егъэджэн программэхэм ахэтых, сыда пІомэ усакІом итворчествэ пІуныгъэ-гъэсэныгъэ мэхьанэ хэлъ, урысыбзэм ибаигъэ-лъэшыгъэ ипроизведениехэм зэлъыуагъашІэ.

Пушкиным шІушІэгъэ инэу фэпльэгъун плъэкІыщтыр ипоэтическэ пычыгъо зэрэпсынкІэр, зэрэгохьыр, узэрэзыІэпищэрэр ары. ЗыщыІагъэм илъэс 200-м ехъу тешІэжьыгъэми, итхыгъэхэм акіуачіэ къеІыхырэп.

Мэзаем и 10-м Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ тхылъеджапІэ ныбжыкІэхэр — искусствэхэмкІэ Адыгэ республикэ колледжэу Тхьабысым Умарэ ыцІэ зыхьырэм иеджакІохэр ыкІи Мыекъопэ еджэпІэ гимназиеу N 5-м чІэсхэр, кІэлэегъаджэхэр, пушкиновед-шІэ--ил еспесьжелехив дехажелестин тературнэ Іофтхьабзэ щыІагь. Ар усэкІошхом ишІэжь мафэ ехъулізу, зэрякіасэр, зэращымыгъупшэрэр рыкlагъэтхъэу гъэпсыгъагъэ.

Поэтическэ хьакІэщэу цІыфыбэ къызэкІолІагъэр тхылъеджапІэм иеджэпІэ унэ щыкІуагъ. Ар псэлъэ кІэкІ фабэкІэ къызэІуихыгъ отделым ипащэу Марина Волковец. А. С. Пуш-

киныр Урысыем имызакъоу, цІыф лъэпкъ пстэумэ зэдыряе усэкІо-классикэу зэрэщытыр, гущыІабэ къэпІон имыщыкІагьэу, итхыгъэхэм уяджэныр, ахэр куоу зэбгъэшІэнхэр нахь тэрэзэу ылъытагъ. Адыгеим ищыlaкlэ бэшlагъэу А. С. Пушкиныр щыщ зэрэхъугъэмкІэ щысэхэри къыхьыгъэх. Пушкиным инароднэ Унэ (непэ Адыгэ ыкІи Урыс театрэхэм Іоф зыщашІэрэр) я XIX-рэ лІэшІэгъум ыкІэм къэлэдэсхэм яахъщэ угъоигъэ зэхэлъкІэ къызэрэзэІуахыгьагьэр, Лъэпкъ тхылъеджапІэм пІэлъэ гъэнэфагъэм усэкІошхом ыцІэ зэрихьыгьэр, ащ ыужыlоу Пушкиным инароднэ Унэ Іупэ дэжь ащ исаугъэт къызэрэщызэlуахыгъэм, цІыф лъэпкъыбэу тиреспубликэ щыпсэухэрэм Пушкиныр зэрякlасэр, лъытэныгъэ фыряІзу къызыхъугъэ мафэм, мэкъуогъум и 6-м ыкІи мэзаем и 10-м, идунай зиухыгъэм, цІыфыбэ мы саугъэтым къызэрэкІорэр, цІыфыгумэ ар зэрапэблагьэр, шъыпкъаloy, за-

Ти Пушкин

фэу, итворческэ псынэкІэчъ мычъакъоу къызэрэрык орэр къыІуагъ, ныбжьыкІэхэу хьакІэщым къеблэгъагъэхэми, нахьыжъхэми мамыр щыІакІэкІэ, гъэхъагъэхэмкіэ къафэлъэіуагъ.

Литературнэ хьакІэщым ипэ-Іухьо ягуапэу къызэІуахыгь искусствэхэмкІэ Адыгэ республикэ колледжэу Тхьабысым Умарэ ыцІэ зыхьырэм итеатрэ отделение артист сэнэхьатым зыщыфэзгъэсэрэ ныбжьыкІэ-

Іэпэ-цыпэм усэкІо-классикым итворчествэ усэ, поэмэ пычыгьохэмкіэ къизыіотыкіыгьэ ныбжьыкіэхэм, ахэм якіэлэегъаджэу, якуп пащэу Ацумыжъ Сарэ Хъалидэ ыпхъум бэрэ цІыфхэр Іэгу афытеуагьэх.

НыбжьыкІэхэм ягупшысэхэр лъигъэкІотагъ Адыгэ къэралыгьо университетым идоцентэу, журналистикэм икъежьэпІэ-лъапсэ, итарихъ студентхэм языгъашІэу, университетым къы-

ратурнэ клубэу «Ошъутенэм» хэтхэм ащыщхэу Іофтхьабзэм къэкІуагъэхэм гущыІэр афигъэзагъ. Зыхэр — Пушкиным иусэхэм, адрэхэр ежьхэм атхыгъэхэм ягуапэу къяджагъэх. Поэтическэ хьакІэщыр зы гукІэгъу-гупшысэ мэкъэ хьалэл хэлъэу кІуагъэ.

ЗэкІэ мэфэкІым хэлэжьа-

хэм. Пушкиным иуахътэ нэм къык игъэуцоу музыкант Іапэхэр фортепианэм рычъагьэх, мэкъэмэ гојум унэшхом зыщи-Іэтыгъ. НыбжьыкІэхэр куп-купэу, къэгъэгъэ Іэрамхэу гощыгъэх. Къяджэх агу къадеlэу А. С. Пушкиным иусэхэу илъэсым иохътэ зэфэшъхьафхэр уанэју къизгъэуцохэрэм. ЈупкІагьэр, шіыкіэшіуагьэр аіэкіэль студентхэм. Гъуащэрэп ныбжьыкіэгу зэхашіэхэм джэуап афэхъурэ лирическэ усэхэр бэмэ зэрашіэхэрэр бэшіагьэу. Ягьэпсыкіэ-шіыкіэкіэ, яусэ къеджакІэкІэ хэти Пушкиныр зэрэнэсырэр къэошІэ. Сыхьат

щыдэкІырэ гъэзетым иредакторэу, литературнэ клубэу «Ошъутен» зыфиlорэм ипащэу, филологие шІэныгъэхэмкІэ кандидатэу, усакІоу, критикэу Кирилл Анкудиновым. Лъэпкъыбэмэ зэдыряе тхэкІошхом утегущыІэныр, иусэхэм уакІэдэІукІыныр сыдигъуи зэрэтхъагъор игущыІэ къыхигъэщыгъ. Пушкиныр — усэкІо-классик, непи ащ иусэхэм творчествэмкіэ сэнаущыгъэ цыпэ зыхэлъ пэпчъ агу къаІэтэу тхэн-усэным зэрэфагъэчэфырэр анахь уасэ зиІэу Анкудиновым ылъытагъ. Игуапэу Пушкиным илирическэ усэ къеджагъ. Ащ ыуж литегъэхэм агукІэ «Ти Пушкин» зэраюрэр къахэщэу, нэфыпсыр анэгумэ къакІидзыщтыгъ. Поэтическэ гущыІэм, поэтическэ гупшысэм, усэхэм яшІогъэ ин зэхашІагьэу кІи, жъи рэзагьэх. Пстэуми — тхылъеджапІэм изэхэщакІохэми, хьакІэщым чанэу хэлэжьэгъэ ныбжьыкІэхэми, ахэм ядэlугъэ гимназистхэми, къэлэдэсхэу поэзиер зи-Іусхэу, ежь ашъхьэкІи усэхэрэми — «тхьашъуегъэпсэур»

МАМЫРЫКЪО Нуриет. Сурэтхэр Іэшъынэ Аслъан хьак Іэщым къыщытырихыгъэх.

• ИНФЛЯЦИЕР

Тапэ итэу **maklo**

2015-рэ ильэсым ыкІэхэм адэжь цІыфхэр яахьщэ нахь фэсакъхэу хьугьагьэмэ, джы гъэнэфагъзу ар къызэрэзэтырагъэнэщтым пылъых.

Ар къызхэкІырэр пстэумэ къагурэю — уасэхэм ахэхъо, лэжьапкlэр зыпкъ зэрит. Аужырэ лъэхъаным цІыфхэм ялэжьапкіэхэм къащагьэкіэнэу зэрагорэм икъэбар къектокты, къызфыщагъэкІагьэхэри щыІэх. Мары Іоф зышІэрэ пенсионерхэм мэзаем япенсиехэм къафыхагъэхъон фэягъэр апэрэу къаратыгъэп. Джащ фэдэу коммунальнэ фэюо-фашіэхэмрэ общественнэ транспортым зэритысхьэхэрэмрэ апае ахъщэ ІэпыІэгьоу мазэ къэс къаратыщтыгъэхэм къащагъэкlагъ.

Непэ цІыфхэм ягъот «къэльэпІэгьэ» шыІакІэм диштэжьырэп. Инфляцием хэхъо нахь, хэкІырэп. Федеральнэ къулыкъу зэфэшъхьафхэм икіыгъэ илъэсым инфляциер проценти 10 — 12-м блэмыкІыгъэу къаІощтыгъ.

ТыкІахьэрэп

Джыри пчъагъзу къагъэльагъохэрэр зэтефэхэрэп.

Щылэ мазэр зекІым, Урысыем и Гупчэ банк инфляциер проценти 8-м емыхъунэу къылъытэгъагъ. Экономикэ хэхъоныгъэмкІэ Министерствэм проценти 7-м шІомыкІынэу къышІошІыгь. Росстатми ахэм къадыригъэштэгъагъ, проценти 7 — 8-м инфляциер тетынэу къы-Іогъагъ. УФ-м финансхэмкІэ и

Министерствэ закъу 2016-рэ илъэсым инфляциер процент 12-м нэсынэу къэзылъытэгъагьэр. Ау ахэр зэкІэ зыхъущтыгъагъэр чІыдагъэм ыуасэ баррель 50-м нахь пыут къэмыхъумэ арыгъэ. Непэ ар инэу къеlыхыгъ, неущ е тхьамафэкіэ, е мазэкіэ къэхъущтыр теубытагьэу зыми къыІон ылъэкІыщтэп.

Мэзаем тихэгъэгу инфляцием зы процентым ызытІуанэ нахь хэмыхъуагъэу Росстатым къеты. Хэт ыІорэми упымылъэу, шхыныгъохэр зыщащэрэ тучанхэм узачахьэк э ары псынк э къызыбгуры Горэр уасэхэри, инфляциери зынэсыгъэр.

Пчъагъэхэм къајуатэ

мехестусти фыЩ яшІошІхэмрэ яепльыкІэхэмрэ зэзыгьэшІэхэрэ Гупчэм ышІыгьэ уплъэкІунхэми ар къагъэшъыпкъагъ.

ЗэупчІыгьэхэ цІыфхэм япроцент /О-м тихэгъэгу инфляцием инэу зыкъызэрэщиІэтыгъэр хагъэунэфыкІыгъ. Процент 23-м инфляцием бэ хэмыхъуагъэу алъытагъ, проценти 4-м хэхъуагъэми къызэрэхэмыщырэр къаlуагъ. Экономическэ кризисыр къызынэмысыгъэ щыІэп. Ащ епхыгъ цІыф--ешк мехоспыски еспеТиншк мех фын къызэрэщык агъэр. ЗэупчІыгъэхэм ащыщэу процент 64-м ар къагъэшъыпкъагъ. Ахэм къапыщыт процент 21-м «джырэ лъэхъаныр уищыкІэгъэ пкъыгьо лъапіэхэр пщэфыным тегъэпсыхьагъэу» къаlуагъ.

Хабзэм ахъщэ чыфэ къыlызыхынэу фаехэри мэтхьаусыхэх. Гупчэм испециалистхэр зэупчІыгъэхэм япроцент 85-м джырэ уахътэм кредит къаlыпхыныр щынагъоу, птыжьын

умылъэкІынэу алъытэ. Ау процент 20-м мы лъэхъаныр чІыфэштэным тегъэпсыхьагъэу къаІуагъ. ЗэкІэми гузэжъогъу хафэхэмэ къаштэнэу къаlэкlахьэрэм щыщ ахъщэ агъэтІыльызэ ашымэ нахышюу зэдырагъэштагъ.

ТапэкІэ фэдэу, ахъщэм ыуасэ зыкъиІэтыжьыщтми, зыкъызщи-Іэтыжьыщт лъэхъанри къэІогъуае. Урысые Федерацием экономикэ хэхъоныгъэмкІэ и Министерствэ мы илъэсым ціыфхэм къаіэкіэхьэрэ ахъщэм джыри къызэрэщыкІэн ылъэкІыщтымкІэ бэмышІэу макъэ къыгъэІугъ. Ау Д. Медведевым тихэгъэгу ипромышленностьрэ иэкономикэрэ якъеІыхын нахь къызэтеуцуагъзу, тызхэт илъэсым зыкъаІэтыжьыщтэу, инфляциери фэдитlукІэ къехыжьыщтэу мэгугъэ.

Куцэр теуцогъу-теуцогъу, тапэкІи экономическэ кризисхэр зэпытчыгъэх. Джыри ащ тыхэт зэпытыщтэп. Ау ащ фэдэ чІыпІэ зэжъу ціыфхэр зифэхэкіэ, хабзэм уасэхэр зэтыриlажэхэмэ е лэжьапкіэмрэ пенсие Іэпы-Іэгъумрэ инфляциеу щыІэм елъытыгъэу къыІэтыхэмэ, ар нахь зэпычыгьошју хъущт. ЦІыфхэри нахь зэкъуищэщтых.

ШЪАУКЪО Аслъангуащ.

«Адыгэ макь» Мэзаем и 16, 2016-рэ илъэс

ГъунэгъушІур къошым фэд

Къуаджэмрэ къутырымрэ

Зэгъунэгъу псэупІитІоу Псэйтыкурэ Стефановскэмрэ ары непэ сыкъызтегущыІэмэ, къакІугъэ гъогум щыщ къэсІуатэмэ, язэкъошныгъэ ипытагъэ згъэунэфымэ сшІоигъор.

Къуаджэу Псэйтыку Тэхъутэмыкъое районым хэхьэ, къутырэу Стефановскэр Краснодар краим и Северскэ район щыщ. Зыр адыгэ къуадж, адрэр урыс къутыр. ПсэупІитІумэ яинагъи, цІыфэу адэс пчъагъэри, ящы ак ни зэфэдэ хьазыр. ТІури псыхъоу Пшызэ исэмэгубгъу Іусых, азыфагу километрэ зытІущ илъ, ячІыгухэр зэголъых. ПсэупІитlури район гъунапкъэхэм alyсых: къутырыр Северскэ районым итемыр лъэныкъокІэ щыс, къуаджэр Тэхъутэмыкъое районым итыгъэкъохьапІэкІэ гъэзагъэу Пшызэ кІэлъырыс.

Джы зыдэщыс чІыпІэм Псэйтыку къызытІысыгъэр мыгъэ илъэси 152-рэ мэхъу, Стефановскэм илъэси 107-рэ ыныбжь. ПсэупІитІури щэрыщэ кощыгьэх. Адыгэ къуаджэми урыс къутырми адэс лэжьакІохэм ижъыкІэ къыщыкІэдзагъэу ныбджэгъуныгъзу, зэблэгъэныгъзу азыфагу илъыр илъэс къэс нахь мэпытэ. ЛэжьакІохэр зэдэІэпыІэжьых, зэфэгумэкІыжьых, бэрэ зэхахьэх. Анахьэу а зэныбджэгъуныгъэм лъэпсэ пытэ зидзыгьэр Октябрьскэ революциер текІуи, тихэгъэгу Совет хабзэр зыщагъэуцугъэ илъэсхэм ауж. Революциеми, граждан заоми ялъэхъан къутырым дэс лэжьакІохэр бэрэ адыгэ мэкъумэщышІэхэм къахахьэщтыгъэх, къадэІэпыІэщты-

Хэгьэгум къихъухьэрэ хъугьэшІэгъэ инхэр гъэсэныгъэ-шІэныгъэ зимы!э адыгэхэм икъу фэдизэу къагуры ощтыгъэхэп. Къуаджэм цІыф зэфэшъхьафхэр къыдахьэщтыгъэх, зы купыр Совет хабзэм къыщытхъущтыгъ, адрэхэм ар къау-

иІэр шІотэрэзыгъ, лэжьакІохэр зыкъуищэнхэм пылъыгъ. Коммунистхэр, плъыжьхэр, фыжьхэр, кадетхэр, анархистхэр тара ахэмэ ащыщэу лэжьэкІо къызэрыкІохэм ягъусэхэр, афэгумэкІыхэрэр — зэхэфыгъуай.

Акъылыр **КЪЭЛЭШХУ**

Граждан заор кІощтыгъ. Дзэ Плъыжьым Пшызэ шъолъыр шъхьафит ышІыжьыщтыгъ, Совет хабзэр чІыпІэхэм ащигъэуцуштыгъ.

Утын пхъашэхэр зэрахырэ фыжьхэр зэкlакlощтыгъэх. ТыгъэкъокІыпІэмкІэ къикІырэ Дзэ Плъыжьым иотрядхэр къуаджэу Псэйтыку къекІуалІэщтыгъэх. А уахътэм кадетхэр адыгэ къуаджэм къыщыуцугъэхэу дэсыгъэх. Ахэм къагурыІуагъ яІоф зэрэкІэмыкІыщтыр, зао ашІыкІэ зыпари къызэримыкІыжьыщтыр, арэу щытми, хъоршэрыгъэм еусагъэх. Къоджэдэсхэмрэ красногвардейцэхэмрэ зэрагъэзэонхэу, зэфагъэгубжынхэшъ, лъыгъэчъэ зао арагъэшІынэу рахъухьагъ. Къоджэдэсхэр аугъоихи къараlуагъ къэкІорэ отрядхэм псэупІэхэр тырагъэстыкІыхэу, зэкІэ апэ къифэрэр аукІэу. «Къуаджэм плъыжьхэр къыдэжъугъахьэхэ хъущтэп, шъуисабыйхэр, шъуишъхьэгъусэхэр къэшъуухъумэх. Тэ Іашэр шъоттыщт ыкІи тыкъыжъудэзэощт». Іашэ къаратыгъ, ежьхэр Пшызэ зэпырыкІхи загъэбылъыжьыгъ. Къоджэдэсхэм ащыщхэм кадетхэм къараlуагъэр ашlошъ хъугъэ, плъыжьхэм язэонхэу рахъухьагь. А къэбарыр къутырым нэсыгь, Іофым кІзухэу фэхъун ылъэкlыщтыр къагурыlуагъ. Лы Іуш гъэсагъэу Хропач Гордей япащэу ліыкіохэр къуаджэм къакІохи, красноармейцэхэм шъхьафитныгъэ лэжьакІохэм къазэрафахьырэр, кадетхэм къоджэдэсхэр хагъэукъонхэу зэрэпылъхэр, акъылыгьэ хэльэу мызекІохэмэ, зэрарышхо къоджэдэсхэм зэрахьыщтыр къагурагъэІуагъ. Джащ римыгъэкІэу, плъыжьхэм къоджэдэсхэр апэгьокІыгьэх, ахьэкІагьэх, Іашэу яІагьэр аратыгь. Совет хабзэр къуаджэм щыгъэпсыгъэ хъугъэ. А илъэс фыртынэу къуаджэм къыфэкІогъагъэр, тхьамык агъоу къоджэдэсхэм къафыкъокІын ылъэкІыщтыгъэр, адыгэ къуаджэр гъунэгъухэм яшІуагъэкІэ къызэрэнэжьыгъэр, сыдрэ Іофи акъылыр зэрилъапсэр зэгъунэгъухэм дэгьоу ашіэ, хъугьэ-шіагъэри ащыгъупшэрэп.

Зигъунэгъу зиІэпыІэгъум инасып

Нэужыми, колхозыр зыщызэхащэгъэ илъэсхэми, зэныбджэгъуныгъэу урысхэмрэ адыгэ лэжьакІохэмрэ азыфагу илъыгъэм нахь лъэпсэ пытэхэр ыдзыгъэх, щыІэкІакІэм дырагъаштэу, аІэ зэкІэдзагъэу зэдэпсэуштыгъэх.

Техникэу щы агъэр мэк агъэ, ІонэкІо машинэ (молотилкэ) закъу колхозэу «Псэйтыкум» иlагъэр. Ар бэрэ къутэщтыгъ, зышІыжьыщтыгъэр, Іоф езыгъашІэщтыгъэр къутырым щыщ урысылІзу Михаил Горб арыгъэ. Ар цІыфышІугъ, сэмэркъэур икІэсагъ, адыгэбзэ тіэкіу-шъокіухэр ышіэщтыгь. Бэрэ ІонэкІо машинэм ишъхьаныгъупчъэ куахъохэр бзылъфыгъэхэм ашІудилъашъощтыгъ, Іофшіэныр къызэтеуцощтыгъ. Бырсыр хэмытэу Михаил машинэр ышІыжьыщтыгъ.

ЦІыф кІуачІэр къутыр колхозым фимыкъу зыхъукІэ, къоджэ колхозым итхьаматэу Кобл Хьамидэ, амал зэриlэкlэ, Іэпы-Іэгъу аритыщтыгъ, ІофшІэнхэр къызэтырагъэуцощтыгъэп. А лъэхъэнэ чыжьэхэм къуаджэм еджэкіэ-тхакіэ зышіэу дэсыгъэр мэкІэ дэдагъ. ЕджапІи дэтыгъэп. Нэужым зы класс, етіанэ классиплі хъурэ ублэпіэ еджапІэ къызэІуахыгъагъ. Ар къэзыухыхэрэр, урысыбзэр хъатэу зэрамышІэрэм къыхэкІыкІэ, быщтыгь: хэти ежь еплъыкlэу тетэу зы щэ гори бгъуитlуми къутыр еджапlэм иящэнэрэ

класс аштэщтыгъэх. Ахэм апэкІэ къуаджэм ликбез пунктхэр къыщызэlуахыхэ зэхъуми, къутырым дэсхэм яшІуагъэ къагъэкІуагъ. Апэрэ тхылъхэри, зытетхэщтхэри амал зэряІэкІэ къаІэкІагъахьэщтыгъэх.

1933-рэ илъэсым Пшызэ инэпкъхэм къадэкІи къуаджэм къызыдэом, апэу alэ къафэзыщэигъэмэ ащыщыгъэх къутырым илэжьакІохэр. Зэде-Іэжьхэзэ яцІыфхэри, яІапІэхэри, ябылымхэри адагъэкощыгъагъэх — станицэу Елизаветинскэм ащэгъагъэх, псыр зызэкІэкІожьым, зи ахэмыфыкъукІыгъэу япсэупІэмэ къякІужьыгъагъэх.

Зэо ужыр...

Зэо ыкІи гъэблэ илъэс къинхэми джащ фэдэу зэщымыгъупшэхэу лэжьакІохэр ІэпыІэгъу зэфэхъущтыгъэх, зэфэгумэк Іыжьыщтыгъэх.

Урыс ыкІи адыгэ лэжьакІо--ешу елынуы жарынеск мех тыпіэу иіагъэмэ ащыщ заом зэщигъэкъогъэ мэкъу-мэщыр зыпкъ зырагъэуцожьыгъэ ыкІи гъэблэ илъэсхэр. КъыхэкІыгъ къутыр колхозэу «За мир» зыфиlорэм коц чылапхъэу риутыщтыр имыІэу. Колхозэу «Псэйтыкум» иправление унашъо ышІи, гъунэгъухэм чылапхъэу ящык агъэр аритыгъ.

Станицэу Новодмитриевскэм дэт МТС-р нэмыцхэм зэхакъутэгъагъ, станциер зыпкъ рагъэуцожьынэу амал щыІагъэп. Мэкъумэщ хъызмэт машинэ къутагъэхэр пкъыгъо-пкъыгъоу зэхахыжьыхэти, зищыкІагъэхэм агъэфедэщтыгъэх. Колхозэу «За мир» зыфиlорэм имеханизаторхэм псэйтыкухэр дащэхэти, зыщыкІэхэрэ техникэ пкъыгъохэр къарагъащэщтыгъ.

ТыкъызтегущыІэрэ лъэхъаным Псэйтыку клуби, библиотеки дэтыгъэп, къутырыр а лъэныкъомкІэ зэтегьэпсыхьэгъагъ: кино, концертхэр яклуб къыщагъэлъагъощтыгъэх, а Іофтхьабзэхэм ауж къашъохэр зэхащэщтыгъэх, къоджэдэсхэр ахэм яхъуапсэщтыгъэх. Стефановскэ клубым иІэшъхьэтетыгъэр Меркитан Борис, ар пщынэо Іэзагъ. Борисэ къуаджэм иныбжыкІэхэр икІэсагъэх, ыгъэныбджэгъущтыгъэх.

Адыгэ кІэлэ-пшъэшъэ ныбжьыкіэхэм къэшъонымкіэ сэнаущыгъэ зэрахэлъыр Борисэ ышІэщтыгъ, адыгэ джэгухэм ахахьэу къыхэкІыгь, ахэр зэрэзэхащэхэрэр ыгъэшІагьощтыгь. Меркитан къуаджэм къакІуи клубым иІэшъхьэтетэу ЦунтІыжъ Гощнагъо зыІуигъэкІагъ, зэдэгущыІагъэх ыкІи зэгуры-

Іуагьэх: клубитІумэ яхудожественнэ самодеятельностьхэр зэхэтхэу концертхэр къатынхэу рахъухьагъ. Джащ тетэу артистхэм цІыфхэм Іоф замышІэрэ уахътэм зарагъэгъэпсэфыгъ, агъэчэфыгъэх.

Джыри зы мэфэкІ гушІуагъо бэмышІэу Стефановскэм щы-Іагъ — къутырым гъэстыныпхъэ шхъуантІэр зэрэфащагъэм ар фэгъэхьыгъагъ. Газ зиІэм енэцІыхэу къутырдэсхэм илъэс пчъагъэ къахьыгъ. Джы загъэпсэфыжьыгъ, газкІэ яунэхэр агъэфабэх. Ар Псэйтыку игаз участкэ иколонкэ хашыгъ.

МэфэкІ пчыхьэзэхахьэм щы-Іагьэх Краснодар краим, Северскэ районым, Львовскэ псэупІэ зэхэтым яадминистрациехэм, къуаджэу Псэйтыку, къутырэу Стефановскэм ялІыкІохэр. Апэ дэдэ гущыІэр ратыгъ Северскэ районым иадминистрацие ипащэу Джары-

- Непэрэ мафэр къутырэу Стефановскэм итарихъ нэкlубгъо хэхьащт, — ыІуагъ Адамэ. — Сыгу къыздејзу сышъуфэгушю, шюу щыю пстэур къыжъудэхъунэу есэlуалІэ. Іофыгъо пчъагъэ тызэде эзэшІотхыгъ, джащ тетэу къэнагъэми тыпсэущт. ИшІогъэшхо къытэкІыгъ Краснодар краим игубернатор иапэрэ гуадзэу Ахэджэго Мурат. ЗэкІэ зишІуагъэ къэкІуагъэмэ тафэраз, тхьаегъэпсэух.

— Къутырымрэ адыгэ къуаджэмрэ зэдежъугъаштэу, шъузэдеlэу шъузэрэпсэурэр лъэшэу сигуапэ, — къыІуагъ Краснодар краим ихэбзэихъухьэ Зэ-ІукІэ идепутатэу Андрей Куемжиевым. — Гъунэгъухэр зэгурыюхэу зэдэпсэухэмэ, сыд фэдэ къини текІощтых. Ар адыгэ къуаджэмрэ урыс къутырымрэ къагъэлъэгъуагъ. Джащ тетэу тапэкІи шъузэдэпсэу, шъузэ-

— 2010-рэ илъэсым Ахэджэго Мурат къутырым щы-Іагь, — къыlуагь зэlухыгьэ акционер обществэу «Северский райгаз» зыфиlорэм ипащэу Игорь Лемешкэ. ІэпыІэгъу къытфэхъунэу тыкъигъэгугъэгъагъ. Зи ылъэкІ къыгъэнагъэп, тыфэраз, янэ-ятэхэм «тхьашъуегъэпсэу» ятэІо.

Бэ къэгущы агъэр, къутырдэсхэм афэгушІуагъэр. Газыр къутырым къещэлІэгъэным анахь чанэу хэлэжьэгьэ нэбгыритфымэ щытхъу тхылъхэр аратыгъэх, къекІолІагъэхэм концерт къафагъэлъэгъуагъ.

ХЪУЩТ Щэбан.

Сурэтыр зэгъунэгъу къуаджэмрэ къутырымрэ зэдашІыгьэ зэхахьэм къыщытыра-

Шіушіагъэр кіодырэп

ЦІыфым игъашІэ шІушІэгъабэ къыхэфэ. УгукІэ урыразэу цІыфхэм шІу афапшІэмэ, ар псапэ. Ар дэгьоу къеушыхьаты адыгэ гущыІэжьэу «ШІу шІи псым хадз» зыфиІорэм.

Тызхэт лъэхъаныр къин. Мылъкурэ лъэкІырэ уимыІэмэ, сыдрэ Іофи зэшІохыгъуае хъугъэ. Нахьыпэм зыгорэ пшІынэу уфежьагъэмэ, хьаблэр къыбдеІэщтыгъ, джы уимылъкукІэ зэкІэри зэшІопхын фаеу хъугъэ. Джары «ПІэ дагъэмэ, пшъхьэ щыфэжь» зыкlalyaгъэр.

Адыгэкъалэ илъэс 46-рэ ыныбжь. А илъэсхэм къакІоцІ социальнэ шыlакlэм ылъэныкъокІэ бэ мыщ щызэшІуахыгъэр. Ахэм ягугъу къэсымышІми, хэтрэ къэлэдэси инэрылъэгъух. Шъыпкъэ, джыри щыкІэгъабэ щыІ. Ахэм язэшІохын къэлэ администрациер пылъ, ау иза-

къоу зэкІэми афырикъун ылъэкІыщтэп. Арышъ, ащ ІэпыІэгъу фэхъу къалэм идепутатхэм я Совет. Депутатхэм бэ ашІэн алъэкІыщтыр. ЦІыфхэр зыгъэгумэкІырэ Іофыгъохэм язэшІочет перет не лыкохэу зыкыхадзыгъэхэр. Ау зэкіэми яіофшіакіэ зэфэдэп. Хэдзынхэр кІохэ зэхъум, бэмэ тхьэрыІошхохэр зыфашІыжьыгъэх, ау Іуагъэу атыгъэхэр зыщыгъупшэжьыгъэхэри ахэтых.

Непэ сэ зигугъу къэсшІы

сшІоигьо депутатыр шысэтехыпІэу щыт.

Урамэу Коммунистическэм тет унэхэу номерхэу 28 — 32-хэм адэжькІэ гьогум машэхэр иlэхэу, урыкlон умылъэкІынэу зэрэщытым цІыфхэр илъэс пчъагъэрэ ыгъэтхьаусыхагъэх, ау зыми къызэхихыгъэхэп. Мы урамым тесхэм ягумэкІыгьо щагьэгьозагь депутатэу Мыгу Заур. Ажэ къыдимыгъэкІэу, ар псынкІэу мы Іофым ыуж ихьагь, ежь итехникэкІэ трубэхэр чІаригъэлъхьагьэх, мыжьокІэ-пшэхьо зэхэлъ тыраригъэтэкъуагъ, урамым теплъэшІу рагъэгъоты-

Шыфхэр къызэрэзэхишІыкІыгъэхэм, ІэпыІэгъу къызэрафэхъугъэм фэшІ мы урамым тесхэр Заур фэразэх, «тхьауегъэпсэу» palo. Сыдигьо ащ рихьылІагьэхэми, цІыфхэр къызэхешІыкІых, игущыІэ епцІыжьырэп. Джары «ЛІы фэдэр бэдэд, лІы дэдэр зырыз» адыгэ гущыІэжъым зыкІиІорэр. ЫгукІэ шъыпкъагъэ зиІэм ишІушІагъэ кІодырэп, ар бэрэ цыфхэм агу къенэжьы. Зигугъу къэсшІыгъэ урамым тесхэр Мыгу Заур ишІушІагъэхэр фигъэбэгъонхэу Тхьэм елъэІух.

ХЪОДЭ Сэфэр.

Хьалъэкъуай.

Фермерхэм гъунэпкъакіэхэр аштэщтых пІабэ зыщызэхэщагъэр Джэджэхьэблэ чІыпІэ коир ары.

Теуцожь районымкІэ фермер хъызмэтшІапІэхэм япащэу Блэгъожъ Налбый бэмышІэу гущыІэгъу къызфэдгъэхъугъ. Тызфэягъэр къызэтынэкІыгъэ ильэсым икІэуххэр, гухэльышІоу яІэхэр, гъунэпкъакІ у аштэщтхэр зыфэдэхэм, гъэтхэ губгъо ІофшІэнхэм зэрэфэхьазырхэр зэдгъэшІэнэу ары.

гъогу кіэкіэу нэіуасэ шъуфэтшІын.

Блэгъожъ Налбый 1970-рэ илъэсым Нэшъукъуае къыщыхъугъ. Ятэу Нурбый республикэм ичІыгулэжь нахьыжъхэм дэгъоу ашІэщтыгъэ. Джэджэхьэблэ колхоз бэлахьыщтыгъэу «Октябрэм» иящэнэрэ отделение ипэщагь. ЧІыгум ыІэ хэлъызэ къыхьыгъ, ащ «ымакъэ» зэхихыщтыгь, узэрэдэлэжьэщтыр ышІэщтыгь, лэжьыгьэшхо къыхьыжьыщтыгь, бгъэхэлъхьэ лъапІэхэри къыфагъэшъошагъэх.

Ятэшэу Хьилимэ Теуцожь районым (игупчэ Тэхъутэмыкъуае зыщэІэм) илъэс 18-рэ иагроном шъхьэІагъ, Инэм дэтыгьэ совхозэу «АОС» зыфа-Іощтыгъэм илъэс 23-рэ идиректорыгъ. ЩытхъуцІэ, бгъэхэлъхьэ зэфэшъхьафыбэ къыфагъэшъошагъ. ТІури щыІэжьхэп, Алахьым джэнэт къарет.

Непэ ахэм ялъагьо лъызыгъэкІуатэрэр зигугъу къэтшІырэ Блэгъожъ Налбый. Гурыт еджапіэм ыуж тіэкіурэ колхозым Іоф щишІагъэу дзэм къулыкъу къыщихьынэу ащагъ. Ащ къызекІыжьым, Мыекъуапэ мэкъумэщ техникумэу дэтыгъэр къыухыгъ. ІофшІэныр Инэм щыригъэжьагъ, етІанэ Нэшъукъуае къыгъэзэжьи, трактор бригадэм ипащэ иІэпыІэгъоу илъэс заулэрэ лэжьагъэ. 2002-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу Теуцожь районым ифермер хъызмэтшІапІэхэм япащ.

— Непэ ехъулІэу тирайон фермер хъызмэтшІапІэу итыр 75-рэ, — къытфеlуатэ Блэгъожъ Налбый. — Ахэм гек-

Апэ тигущыІэгъу ищыІэныгъэ тар 7582-рэ агъэлажьэ. Ар районым жъокlупlэу иlэм ызыщанэ фэдиз хьазыр. Ащ щыщэу гектар мин Іэпэ-цыпэр фондовых, адрэр зэкІэ къоджэдэсхэм ячІыгу Іахьых.

ГъэрекІо фермерхэм коц гектар 1939-рэ яІагь. Гектар пэпчъ центнер 40 фэдиз къырагъэтыгъ. А пчъагъэр ыпэрэ илъэсым елъытыгъэмэ, центнер зыщыпліыкіэ нахьыб. Натрыфэу тиІагьэр гектар 2124-рэ. Гектар пэпчъ центнер 32-рэ фермерхэм къырахыжьыгь. Тыгъэгъазэу етпхъыгъагъэр гектар 3389-рэ. ГурытымкІэ гектар пэпчъ къырахыжьыгъэр цент-

Корр.: Фермерхэм яІофшІагъэхэр зэпэчыжьэх. Сыда ар къызхэкІырэр? Зы районым щылажьэхэрэм яамалхэр зэфэдэхэба? Хьауми яІофшІэн тэрэзэу зэхащэрэба? Дэгъугъэ ахэмкІэ щысэ заулэ къытфэпхьыгъэмэ.

Б. Н.: Анахь фермер дэгъухэр, хъупхъэу зиюфшюнхэр зэхэзыщэхэрэр Гъобэкъуае щылажьэхэрэр ары. Шъхьэлэхъо Мэдинэ икІалэхэу Адамрэ Бислъанрэ игъусэхэу илъэс къэс лэжьыгъэ бэгъуагъэ къехьыжьы, районым имызакъоу, республикэми ищытхъу щарегъа-Іо. ГъэрекІо коцым гектар телъытэу центнер 44-рэ, натрыфым — центнер 48-рэ, тыгъэгъазэм — 14 къарихыжынгъ. Джащ фэдэу уакъыщытхъуныр яфэшъуаш Уджыхъу Бориси, Уджыхъу Кемали, нэмыкІхэми.

Анахь фермер хъызмэтшІэ-

Ау ахэр цІыкІух, фермер пэпчъ ыгъэлажьэрэр гектар 20 — 40 гор. Мыхэр емыгугъухэу сloрэп. Мэгуlэх, пылъых, ячlыгухэри дэихэп. ЗымыгъакІохэрэр техникэ зэрямыІэр ары. Зичэзыу губгъо ІофшІэнхэм язэшІохыгьо льэхьан трактор, комбайнэ зиlэхэм ялъэlухэмэ, адрэхэм яюфшіэнхэр аухыфэ яжэхэзэ, уахътэр аlэкlэкlы. Джары лэжьыгьэр макlэу къызкІахьыжьырэр. Къэсэгъэзэжьышъ, мыщ щыпсэурэ фермерхэм янахьыбэм лэжьыгъэу къахьыжьырэр зыщагъэтІылъын хьамбархэри яІэхэп. Ащ къикІырэп фермер пэрыт горэхэри щымыlэхэу. Шъынэхъо Юрэ коцым гектар телъытэу центнер 48-рэ, хьэм — 50 къарихыжьыгъ. Къунчыкъохьаблэкіэ Мэшліэкъо Махьмудэ чіыгу гектар 280-рэ егъэлажьэ. Хъупхъэ, чан. Коцым изы гектар центнер 33-рэ, тыгъэгъазэм центнер 15 къырихыжьыгъ. Мэklalo. ИчІыгухэри дэгъух, лэжьыгъэ гъэтІылъыпІи иІ. Ау итракторхэри, комбайнэхэри жъых. ОчэпщыекІи, ПщыкъуйхьаблэкІи, НэшъукъуаекІи фермерхэм хэхъоныгъэхэр ашІынхэу тащэгугъы.

Корр.: Фермерзу Іоф ышІэнэу изыхъухьэрэм, чІыгур аІызыхырэм сыд фэдэ пшъэрылъа иІэхэр?

Б. Н.: Пшъэрылъ шъхьаІэр чІыгоу ыштагъэр ымыгъэхьаулыеу дэгъоу ылэжьыныр, илъэс къэс лэжьыгъэ дэгъу къырихыжьыныр, цІыфхэм ІофшІэн аригъэгъотыныр, хьакъулахьхэри къэралыгъом ритынхэр ары. Чыгу гектари 2,5-м ехъу ылэжьынэу зыштэрэ пстэуми ар япшъэрылъ.

Ау чІыгум илэжьын техникэ ищыкІагъ. Ар дэгъоу къызгурыІохэрэр гьобэкьое фермерхэр ары. Шъхьэлэхъо Мэдинэ мылъкур къелыекІыкІэ комбайнэ, нэмыкІзу ищыкІагьэхэр ыщэфыгъэхэп. Уджыхъу Борисэ Т-15-хэу 2, «Беларусхэу» 2 ыщэфыгъэх. АскъэлаекІэ Хьаджэлдый Аскэр чІыгу гек-

тар 1000 егъэлажьэ. КомбайнитІуи, лэжьыгъэ гъэтІылъыпІэхэри иІэх. Ау ахэтых тифермерхэм илъэс пчъагъэ хъугъэу чІыгухэр ылэжьхэу, ау техники, хьамбари зимы эхэу, лъаlохэзэ губгъо lофшlэнхэр гужъуагъэу зэшІозыхыхэрэри. Ахэр арых лэжьыгъэ макlэу къэзыхыжьхэрэри. Игъо хъугъэ а Іофшіапіэхэми гъунэ афэшІыгъэным. Корр.: Гъэтхэ губгъо нахоІшеєк мехнеІшфоІ шъузэрэфэхьазырым тыщыгъэгъуазэба. ЩыкІагьэу зигугьу къэпшІыгъэхэр дэгъэзыжьыгъэнхэм, илъэсыкІэу тызхэхьагьэм хэхьоныгьакІэхэр щышъушІынхэм афэшІ непэ ехъулІэу сыд фэдэ ІофшІагъэха

> **Б. Н.:** 2016-рэ илъэсым игъэбэжъу лъэпсэшІу фэтшІынэу тызфежьагъэр непэп. ГъэрекІорэ хыныгъошхом илъэхъан ащ фэгъэхьыгъэ Іофтхьабзэхэр фермерхэм зэрахьэхэу заублагъэр. Комбайнэхэм ауж итхэу полупарыр къаІэтыгъ, ятІонэрэ хыныгъор кlo зэхъум тыгъэгьазэр, натрыфыр зытырахыжьыгъэ хьасэхэр ащ лъыпытэу ажъожьыгъэх, агъэушъэбыжьыгъэх, лэжьыгъэшхо къэзытыщт коц лъэпкъышІухэри къызІэкІагъахьи, коц гектар 2280-рэ анахь охътэшІухэм апхъыгъ. Непэ тибжыхьасэхэр къэтэплъыхьэхэшъ, дахэх, та-

фермерхэм агъэцэкІэ-

гъахэр?

щэгушіукіы. Мы лъэхъаным фермерхэр губгъом икІыхэрэп. Псыр зэрыуцуагъэхэм къакlагъэчъы. былым шъхьэрыкІохэм ащаухъумэх. Ащ дакІоу тибжыхьасэхэм язытет нахьышІу зэрашІышт минеральнэ чІыгъэшІу тонн 300 къащэгъах. Гухэлъхэм къыдалъытэ бжыхьэсэ гектар пэпчъ аммиачнэ селитрэ килограмм 250 — 300-р тІогьогогьо ІэкІагьэхьанэу. Ар зэрэхатэкъощт техникэр агъэхьазырыгъах.

Гъэтхэ лэжьыгъэхэр тифермерхэм гектар 5570-мэ щагъэбэгьощтых — тыгьэгьазэр гектар 3200-м, натрыфыр гектар 2300-м. ЧІыгу жъогъахэу тиІэр гектар 4240-рэ. ГъэрекІорэм нахьи гектар 1000-кІэ нахьыб. ТичІыгулэжьхэм къагурэю чІыгум узэрэдэлажьэу къызэрэотэжьыщтыр. Тифермерхэм янахьыбэм ящыкІэгъэ чылапхъэхэри, ахэм адыхалъхьащт чІыгъэшІухэри къызІэкІагъэхьагъэх. Тызпыльыр тыгьэгьазэмрэ натрыфымрэ япхъын тымыгъэгужьоу, анахь охътэшІухэм, жъоныгъуакІэм иапэрэ мэфипшІым шІомыкІэу тыухынэу ары.

Корр.: Ахыцэ ІэпыІэгьу горэхэр фермерхэм къарата е чылапхьэу ашэфыгъэм мылъкоу тырагьэкІодагьэм щыщ къафызэкІагьэкІожьа?

Б. Н.: Мы лъэхъаным фермерхэм лэжьыгьэ гектар пчъагъэу алэжьырэм елъытыгъэу ахъщэ къафатІупщыжьы. А мылъкур федеральнэ ыкІи республикэ бюджетхэм къарэкІы. ГъэрекІо джащ фэдэ ахъщэ тифермер 13-мэ къаратыжьыгъ. Анахьыбэ къызтефэжьыгъэхэм ащыщых фермерхэу «Асхьад» (сомэ мини 117,6-рэ), «Гупс» (сомэ мин 208,4-рэ), «Парус» (сомэ мин 343-рэ), «Суанда» (сомэ мини 147,6-рэ). Элитнэ коц чылапхъэ гъэрекІо зыщэфыгъэхэм ахъщэ ІэпыІэгъу къэралыгъом къафитІупщыгъ. Районым ифермерхэм ашышэу аш фэдэ чылапхъэ гъэрекІо езыпхъыгъэр ГъобэкъуаекІэ Шъхьэлэхъо Мэдинэ закъу. Ащ фэшІ ар зипэщэ фермер хъызмэтшІапІэу «Парусым» сомэ мини 161-рэ къыфызэкІагьэкІожьыгь.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Лъэпкъ культурэхэм я Маф

ПсышІуапэ дэт лицееу N 35-м Урысыем изаслуженнэ Іэлэегъаджэу ЛІыф Фатимэ ипащ. ЕджапІэм лъэпкъ зэфэшъхьафхэм якультурэ ныб-

жыкІ зэрэщарагь эшІ эштым анаІэ щытет. Ренэу «Лъэпкъ культурэхэм я МафэкІэ» зэджэхэрэ мэфэкІхэр мыщ щызэхащэх.

КІэлэегъаджэхэмрэ еджакІохэмрэ зэгъусэхэу пэшІорыгъэшъэу лъэпкъ пэпчъ къызэрагъэлъэгъощт шІыкІэр къыхахы. Яхабзэхэр, язэхэтыкІэхэр, яшъуашэхэр ыкІи шхыныгъохэр зыфэдэхэр зэрагъашІэх, ятарихъ къырыкІуагъэм нэІуасэ зыфашІы.

Аужырэ мэфэкіым хыіушъо шапсыгъэхэм ящыІэкІэ-псэукІэ зыфэдэр зэрифэшъуашэу къыщагъэлъэгъуагъ. МэфэкІым игъэхьазырын адыгэ кІэлэеджакІохэм язакъоп хэлэжьагъэхэр, нэмыкі лъэпкъхэм къахэкіыгъэхэуи я 11-рэ классым щеджэхэрэр зэдеlэжьыгьэх. Зэгьусэхэу инсценировкэхэр къагъэлъэгъуагъэх, ахэр адыгэ гущыІэжъхэмрэ хырыхыхьэхэмрэ арапхыгъэх. Нахьыжъхэм шъхьэкІэфэныгъэ зэрафашІырэр, хьакІэр зэрагьашІорэр, зэрэзэде і эжьхэрэр къяплынгыхэм къафаютагъэх ыки къара-

гьэльэгьугьэх. Къызэхэхьагьэхэр адыгэ шхынхэмкІэ ахьэкІагъэх.

Лъэпкъ къашъохэм мэфэкІыр къагъэдэхагъ. Шъыжъ Аминтэрэ Хъаретрэ Шъхьабэ Данэ ягъусэу ыкІи урыс пшъэшъэжъыеу Анна Черновари ахэтэу адыгэ къашъохэр къашІыгъэх.

Аминэтрэ Хъаретрэ зэшыпхъух, зэлъашІэрэ къэралыгъо ыкій партийнэ Іофышіэу Шъыжъ Шъалихьэ Мосэ ыкъом икъорэлъфых. ПсэупІзу Хьаджыкъо щэпсэух, лицеим дэгъоу щеджэх. Къашъохэр якlасэх.

Лъэпкъхэм якультурэхэм афэгьэхьыгьэ мэфэкІхэр сыдигъуи гъэшІэгъонэу лицеим щэкІох. МэфэкІым мэфэкІыр къыкІэлъэкІо. Зичэзыур лицеим гъатхэм щызэхащэщт.

НЫБЭ Анзор.

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзы-

гъэкІырэр:

Адыгэ Республи-

кэм лъэпкъ

ІофхэмкІэ, ІэкІыб

къэралхэм ащы-

псэурэ тильэпкьэгьу-

хэм адыряІэ зэпхы-

ныгъэхэмкІэ ыкІи

къэбар

жъугъэм иамал-

хэмкІэ и Комитет

Адресыр: ур. Кре-

стьянскэр, 236

Редакциер

зыдэщы**І**эр: 385000,

• ИСКУССТВЭМРЭ КІЭЛЭЦІЫКІУХЭМРЭ

Адыгэ Республикэм искусствэхэмкіэ икіэлэціыкіу еджапізу Лъэцэрыкъо Кимэ ыціэкіэ щытым мэзаем и 15 — 18-м зэнэкъокъу гъэшіэгъон щыкіощт. Искусствэхэмкіэ кіэлэціыкіу еджэпіэ анахь дэгъур къыхэхыгъэным фэгъэхьыгъэ зэіукіэгъухэр апэрэу республикэм щызэхащагъэх.

Тикъалэхэм, районхэм яеджапіэхэм яіофшіакіэ къэзыіотэрэ видеофильмэхэр зэнэкъокъум къыщагъэлъэгъощтых, анахь дэгъур жюрим къыхихыщт. Адыгэ

ЕджапІэхэм язэгъэпшэнхэр

Республикэм культурэмкіэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу Нафиса Васильевар зэхахьэм къызыщэгущыіэм, апэрэу зэхащэгъэ зэнэкъокъум мэхьэнэ ин ритыгъ. Искусствэм кіэлэціыкіухэр епіух, щыіэныгъэм фегъасэх.

Жюрим пэщэныгъэ дызезыхьэрэр тиреспубликэ шlукlэ щашlэ. Урысыем исурэтышlхэм я Союз хэтэу, Адыгеим искусствэхэмкlэ изаслуженнэ lофышlэу Елена Абакумовам купыр зэрищэщт. Искусствэхэмкlэ республикэм икlэлэцlыкlу еджапlэу К. Лъэцэрыкъом ыцlэкlэ щытым идиректорэу Андзэрэкъо Марзыет къызэрэтиlуагъэу, зэнэкъокъур мэзаем и 18-м мафэм сыхьатыр 3-м зэфашlыжьыщт.

Искусствэм щызэлъашІэрэ ГъукІэ Замудин, Тэхъутэмыкъое

рэныкъо Светланэ, Хьакlэцlыкlу Майе зэнэкъокъум хэлажьэхэзэ дэгъоу Іоф зышІэхэрэм акІырыплъыщтых. Агъэсэрэ кІэлэеджакІохэм орэдыІо цІэрыІохэр, лъэпкъ искусствэм хэхъоныгъэ фэзышІын зылъэкІыщт ныбжьыкІэхэр къахэкІыщтхэу алъытэ. Зэнэкъокъум апэрэ чІыпІэхэр

районым илІыкІохэу Тыгъужъ

Нурбый, Делэкъо Рузаннэ, Пэ-

Зэнэкъокъум апэрэ чІыпІэхэр къыщыдэзыхыхэрэр Урысыем икіэух зэіукіэгъухэм ахэлэжьэщтых. Сурэтхэм арытхэр: **Нафиса**

Сурэтхэм арытхэр: Нафиса Васильевар къэгущыіз; Тэхъу-тэмыкъое районым къикіыгъэ-хэр зэхахьэм хэлажьэх.

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьа1эм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэр-пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

Е-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-

Гъэр:

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтын-хэмкІэ ыкІи зэльы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> ЗэкІэмкІи пчъагъэр 5063 Индексхэр 52161 52162 Зак. 81

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахьтэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгьэхэ уахьтэр Сыхьатыр 18.00

> Редактор шъхьа Гэр Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр

МэщлІэкъо Саид

секретарыр ЖакІэмыкъо Аминэт

ПшъэдэкІыжь

зыхьырэ

БАСКЕТБОЛ. СУПЕРЛИГЭМ ия 3-рэ КУП

ЗэкІэлъыкІоу пшІуахьыныр гухэкІ

«Динамо-МГТУ» Мыекъуапэ — «Нефтехимик» Тобольск — 73:76 (24:6, 18:27, 20:23, 11:20). Мэзаем и 12-м Мыекъуапэ щызэlукlагъэх. «Динамо-МГТУ»: Путимцев, Гапошин — 2, Абызов — 22, Хмара — 8, Еремин — 23, Чураев — 4, Милютин, Широ-

■ ков — 14.

Бысымхэм ешlэгъур дахэу аублагъагъ. Хъурджанэм Іэгуаор Младзэным фэшl псынкlэу апэкlэ «Нитьыщтыгъэх, ухъумэн Іофыгъохэр дэгъоу агъэцакlэщтыгъэх. Н. Ереминыр, М. Абызовыр, А. Ши-

Ереминыр, М. Абызовыр, А. Широковыр, И. Хмарэ тиешlакlохэм яlэпэlэсэныгъэкlэ къахэщыщтыгъэх. Гум къео ешlэкlэшlур тиспортсменхэм зэрэлъамыгъэкlотагъэр. Хьакlэхэм едзыгъуищыри ахьыгъ, аужырэ такъикъхэм

«Нефтехимикым» къыдэхъугъэр

нахьыб. А. Борисовым очко 18, М. Каутиным 21-рэ рагьэкъугь. «Нефтехимикым» ешІэгьуитІу Мыекъуапэ щыриІагь, тІуми текІоныгъэр къащыдихыгь.

«Динамо-МГТУ-р» командэхэм апэ ит, изичэзыу ешІэгъухэр Нижний Тагил, Магнитогорскэ ашыкІоштых.

Сурэтым итыр: «Динамо-МГТУ-р» «Нефтехимикым» дешіэ, М. Абызовыр ыпэкіэ илъыгъ.

Ф ШАХМАТХЭР

Гъукіэліыр атекіуагъ

Мэзаем и 5 — 14-м Адыгеим шахматхэмкіэ ия 68-рэ зэнэкъокъу Мыекъуапэ щыкіуагъ. Республикэм физкультурэмкіэ ыкіи спортымкіэ и Комитет зэхищэгъэ зэіукіэгъухэм нэбгырэ 12 ахэлэжьагъ. Швейцар ешіакіэм тетэу хагъэунэфыкіырэ чіыпіэхэм якъыдэхын фэбэнагъэхэм гуетыныгъэ ин къызхагъэфагъ.

Гъукіэлі Долэтрэ Дыды Къэпльанрэ очко пчъагъэу рагъэкъугъэр зэфэдиз — 7, Кощхьаблэкъикіыгъэ Д. Гъукіэліыр нахьчанэу ешіагъэу зэхэщакіохэм альыти, апэрэ чіыпіэр фагъэшъошагъ.

— Адыгеим апэрэу ичемпион сызэрэхъугъэм фэші сэгушіо, — къытиіуагъ Гъукіэлі Долэт. — Ешіэкіэ дэгъу къэзыгъэлъэгъуагъэр макіэп.

Іофшіэным иветеранэу Дыды Къэплъан Тэхъутэмыкъуае щэпсэу. Икіэлэгъум къыщыублагъэу шахмат ешіэ. Апэрэ чіыпіэр къыдихын имурадэу зичэзыу зэнэкъокъухэм зафегъэхьазыры.

2015-рэ илъэсым Адыгэ Республикэм ичемпион хъугъэр Николай Удовиченкэр ары. Мыгъэ ящэнэрэ чІыпІэр къыфагъэшъошагъ.

Іофтхьабзэм исудья шъхьаlэу Диана Литвиновам, Адыгеим шахматхэмкlэ ифедерацие ипащэу Юрий Мешалкиным, нэмыкlхэм къызэрэтаlуагъэу, Хэгъэгум иухъумакlо и Мафэ фэгъэхьыгъэ зэнэкъокъу шахматхэмкlэ мэзаем и 21-м Мыекъуапэ щыкlощт. Зэlукlэгъухэр гъэшlэгъон зэрэхъущтхэм тицыхьэ телъ.

Сурэтым итхэр: **Николай Удовиченкэр, Гъукіэлі Долэт, Дыды Къэплъан**.

Нэкlубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.